

Byggnadsminnesförklaring av f.d. Enafors turisthotell,
Handöl 1:34, Åre sn och kn, Jämtlands län

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerad byggnad väcktes 1984 av ägaren som i likhet med byggnadsnämnden i Åre kommun godtagit de föreslagna skyddsföreskrifterna. Jämtlands läns museum har under hand tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen och de föreslagna skyddsföreskrifterna.

Gården, som fastigheten Handöl 1:34 en gång tillhörde, bestod ursprungligen av endast en fäbodvall som under 1880-talet uppodlades och bebyggdes. Till gården hörde några hektar åker och stora skogsmarker. Den förste ägare var Johannes Mølner som 1899 lät uppföra den byggnad där han och hustrun drev turisthotell. Hotellbyggnaden innehöll sju gästrum, sällskapsrum, matsal och ekonomiutrymmen. Förutom ägaren arbetade där kokerska, städerska, servitris, vaktmästare och under högsäsong extra personal. Gäster inrymdes även i det äldre bostadshuset vilket fungerade som annex samt i kringliggande gårdar. Efter Mølners bortgång 1912 övertogs driften av änkan och senare av dottern som drev rörelsen fram till 1974. Idag är hotellrörelsen nedlagd och byggnaden används för bostadsändamål.

Byggnaden är i timmer i en och en halv våning på huggen stengrund och under plåttak. Fasaderna är rikt utsmyckad med stående och liggande fasspontpaneler, glasveranda och balkonger. Under 1980-talet har fasaderna restaurerats och en tidigare moderniserad gavel rekonstruerats till ursprungligt utseende. Enafors turisthotell är en mycket tidstypisk representant för sekelskiftets blomstrande turistnäring i jämtlandsfjällen vilken fick sitt uppsving genom mellanriksbanans tillkomst några årtionden tidigare. Byggnaden som sådan är idag den enda i raden av de gamla hotellen som fått bibehålla sitt ursprungliga utseende och är därmed att anse som synnerligen märklig. I upplevelsen och förståelsen av den tidigare turismen i länet spelar Enafors turisthotell en betydelsefull roll. ^

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 1 § 3 kap lagen (1988:950) om kulturminnen m m, den rubricerade byggnaden med skyddsområde omfattande fastigheten Handöl 1:34, Åre sn och kn Jämtlands län, för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar enligt 2 § samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Byggnaden får ej rivas, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnadernas inre får inte göras ingrepp i stomme eller ändring av rumsindelning. Äldre inredningsdetaljer, såsom dörrar, karmar, lister, paneler etc. omfattas av skyddsföreskrifterna. Detta innebär att eventuella förändringar kräver länsstyrelsens tillstånd.
3. Underhållsåtgärder som rör exteriören såsom ommålning, reparation av träpanel, takbeläggning, skorstenar, fönster, trappor och stensocklar som berörs av skyddsföreskrifterna enligt ovan ska utföras på ett sådant sätt att byggnadernas kulturhistoriska värde inte minskas. Innan underhållsåtgärder vidtas enligt ovan skall samråd ske med länsstyrelsen som också lämnar råd och anvisningar i dessa frågor.
4. Det på karta tillhörande dessa skyddsföreskrifter markerade området får inte bli föremål för väsentlig förändring och skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Ev. nytillkommande bebyggelse måste utformas och placeras på ett sätt som inte förvanskar områdets kulturhistoriska värde. (Såväl ändringar i befintlig bebyggelse som ev. ny bebyggelse får först komma till stånd först efter tillstånd från länsantikvarien.)

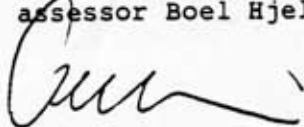
Om ändring av byggnadsminne i strid med skyddsföreskrifterna anses nödvändig för att byggnaderna ska vara till nytta eller sådan ändring i övrigt kan anses påkallad av särskilda skäl, kan länsstyrelsen enligt 14 § lagen (SFS 1988:950) om byggnadsminnen m m meddela tillstånd härtill.

Enligt 21 § lagen (SFS 1988:950) om byggnadsminnen m m gäller detta beslut omedelbart även om det överklagas.

./.

Detta beslut kan överklagas till kammarrätten i Sundsvall, se bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har länsassessor Boel Hjelm deltagit.

Tage Levin
länsråd

Ulrich Lange
bitr länsantikvarie